

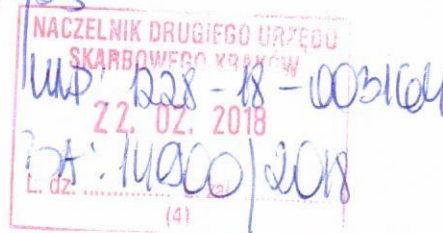

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI
SKARBOWEJ
W KRAKOWIE**

1201-IWW.0921.55.2017

Kraków, dnia 16 lutego 2018 r.

SWS+SEE / 22.02.2018 fos

**Naczelnik Drugiego
Urzędu Skarbowego Kraków
ul. Krowoderskich Zuchów 2
31-272 Kraków**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) pracownicy Izby Administracji Skarbowej w Krakowie, starszy ekspert skarbowy Janusz Świdorski i starszy ekspert skarbowy Wiesław Masłowicz, w oparciu o upoważnienie do kontroli nr 1201-IWW.0921.55.2017 z dnia 17 listopada 2017 roku wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Krakowie, przeprowadzili w dniach od 20 listopada do 5 grudnia 2017 roku kontrolę problemową w trybie zwykłym w zakresie: *Czas trwania postępowań egzekucyjnych dotyczących podatków stanowiących dochód budżetu państwa i niepodatkowych należności budżetowych oraz realizacja zaleceń wydanych w piśmie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej znak: 1201-IEE.4050.77.2017 z dnia 24.05.2017 roku*, za okres od 1 stycznia do 31 października 2017 roku.

Ogólna ocena realizacji zadań będących przedmiotem powyższej kontroli jest **pozytywna z nieprawidłowościami**. Uzasadnienie oceny ogólnej stanowią poniższe uwagi dotyczące kontrolowanych zagadnień.

I. Czas trwania postępowań egzekucyjnych dotyczących podatków stanowiących dochód budżetu państwa i niepodatkowych należności budżetowych

W celu weryfikacji czasu trwania postępowań egzekucyjnych dotyczących podatków stanowiących dochód budżetu państwa i niepodatkowych należności budżetowych, kontrolerzy dokonali sprawdzenia 50 postępowań egzekucyjnych, które wpłynęły do organu egzekucyjnego

w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2017 roku, wytypowanych z listy zawierającej 1290 pozycji przekazanej przez Komornika Skarbowego Panią Joannę Szymańską.

Z pobranych do kontroli 50 sztuk tytułów wykonawczych 27 zamknięto poprzez wyegzekwowanie, po jednej sprawie umorzono:

- ze względu na wykonanie przed wszczęciem;
- na brak wymagalności;
- na bezskuteczność egzekucji.

Ponadto 1 sprawę przekazano zgodnie z właściwością miejscową a 1 wycofał wierzyciel przed wszczęciem. W 18 przypadkach postępowanie egzekucyjne jest ciągle prowadzone. **W 27 na 50 (54%) analizowanych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.**

Analiza wszystkich pobranych do kontroli tytułów wykonawczych wykazała, że organ egzekucyjny terminowo, tj. w terminie 60 dni od daty zaewidencjonowania tytułu wykonawczego w systemie Egapoltax, wszczynał postępowanie egzekucyjne, co przełożyło się na terminowe jego prowadzenie. W trakcie kontroli, kontrolerzy nie stwierdzili przypadków jego przewlekłego prowadzenia, wyrażającego się brakiem dokonywania czynności egzekucyjnych i przydziału tytułów wykonawczych do służby w terminie przekraczającym 180 dni.

Egzekutorzy, w zdecydowanej większości spraw po otrzymaniu tytułu wykonawczego analizowali informacje zawarte w bazach Urzędu i w przypadku uzyskania informacji o majątku dokonywali jego zajęcia. W przypadku braku odpowiedzi od dłużnika zajętej wierzytelności przesyłano do niego ponaglenie z zagrożeniem kary za niedopełnienie obowiązku. *W 2 przypadkach na 5 zaistniałych sytuacji nie podejmowano przewidzianych w art. 168e § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1201) działań w przypadku nieotrzymania odpowiedzi od dłużnika zajętej wierzytelności na przesłane ponaglenie. **Dodatkowo, stwierdzony powyżej brak aktywności nastąpił, pomimo uprzedniego dwukrotnego ponaglenia dłużnika zawierającego ostrzeżenie, iż brak wykonania obowiązku może spowodować nałożenie kary pieniężnej.*** Niepokojącym, pozostaje również potwierdzony przez Kierownika Działu fakt, braku nie tylko w kontrolowanym okresie, ale i w okresach wcześniejszych, dyscyplinowania dłużników zajętej wierzytelności w przypadku braku otrzymania odpowiedzi na otrzymane zajęcia. W połowie skontrolowanych postępowań, w których pierwszą czynnością nie było skuteczne zajęcie wierzytelności lub rachunku bankowego (*w 9 przypadkach na 18 zaistniałych sytuacji*) kontrolerzy stwierdzili brak stosowania art. 36 ww. ustawy o postępowaniu egzekucyjnym

w administracji oraz § 7 pkt 4 Procedury nr 14/2017 z dnia 11 września 2017 roku w sprawie organizacji i wykonywania egzekucji administracyjnej w Drugim Urzędzie Skarbowym Kraków oraz poprzedzających ją Procedury nr 8/2016 z dnia 1 września 2016 roku w sprawie organizacji i wykonywania egzekucji administracyjnej w Drugim Urzędzie Skarbowym i Procedury nr 2/2017 z dnia 30 marca 2017 roku w sprawie organizacji i wykonywania egzekucji administracyjnej w Drugim Urzędzie Skarbowym Kraków w celu rzetelnego i aktualnego ustalenia stanu majątkowego zobowiązanego. **Z uzyskanych informacji wynika, że organ egzekucyjny w sposób niedostateczny korzystał ze stosowania środków egzekucyjnych w postaci egzekucji z ruchomości i nieruchomości (w 2016 roku dokonano zajęć 2 ruchomości i nie sprzedano żadnej, natomiast w 2017 roku nie dokonano żadnego zajęcia i sprzedano dwie ruchomości. W 2016 roku dokonano zajęć 25 nieruchomości i nie sprzedano żadnej, natomiast w 2017 roku dokonano zajęć 18 nieruchomości i sprzedano jedną). Również niewystarczające pozostawało stosowanie instrumentów prawnych zabezpieczających zaległości podatkowe. W 2016 roku złożono tylko 1 wniosek do sądu o wyjawienie majątku, a w 2017 roku nie złożono żadnego wniosku. Brak jest w ww. okresie wniosków o wpis do rejestru dłużników niewypłacalnych i złożono tylko 1 wniosek o upadłość – zakaz prowadzenia działalności.**

Tytuły wykonawcze przydzielane były do służby sporadycznie. Stwierdzono w trakcie kontroli, w 12 przypadkach, brak przydziału tytułu wykonawczego do służby w terminie przekraczającym 6 miesięcy od dnia wpływu tytułu wykonawczego do organu egzekucyjnego, pomimo braku możliwości zastosowania innych skutecznych środków egzekucyjnych - powyższe stanowi naruszenie § 15 ww. Procedur. Ze sporządzonego przez Kierownika Działu zestawienia wynika, że w okresie od 1 stycznia do 31 października 2017 roku wszyscy pracownicy komórki egzekucyjnej spędzili w terenie łącznie 44 dni robocze, **co daje 0,48 dnia pracy w miesiącu w terenie przypadającego na jednego pracownika Działu Egzekucji Administracyjnej.** Udział dni pracy w terenie w całości dni pracy wynosił **zaledwie 2,78%, co w praktyce wyklucza możliwość efektywnego prowadzenia postępowania egzekucyjnego.** Niedostateczna aktywność pracowników komórki w terenie przełożyła się na opieszałość w sporządzaniu protokołów o stanie majątkowym zobowiązanych. Stwierdzono w 2 przypadkach, brak sporządzenia protokołu o stanie majątkowym od 2011 i 2014 roku. Ponadto będący przedmiotem kontroli protokołów o stanie majątkowym (stwierdzono w 1 przypadku na 1 zaistniałą sytuację) został sporządzony przez poborcę skarbowego w sposób

bardzo pobieżny i nie zawierał wszystkich, informacji świadczących o stanie majątkowym zobowiązanego i jego źródłach dochodów – *co stanowi naruszenie § 9 pkt 14 ww. Procedur oraz jest niezgodne z zaleceniami zawartymi w piśmie Dyrektora Izby Skarbowej w Krakowie z dnia 15 maja 2014 roku.*

Dodatkowo, za szczególnie niepokojące zjawisko należy uznać brak, pomimo zachodzących przesłanek (*stwierdzono w 2 przypadkach na 2 zaistniałe sytuacje*) kierowania wniosków o zakaz prowadzenia działalności /wniosków o upadłość oraz o wpis do rejestru dłużników niewypłacalnych (*stwierdzono w 3 przypadkach na 3 zaistniałe sytuacje*).

Mając na względzie wagę i skalę stwierdzonych powyżej nieprawidłowości, a także szczególny sposób prowadzenia postępowań egzekucyjnych, polegający między innymi na niedostatecznym przydziale tytułów wykonawczych do służby, niedostatecznym stosowaniu środków egzekucyjnych w postaci egzekucji z ruchomości i nieruchomości oraz niedostatecznym korzystaniu z instrumentów prawnych zabezpieczających zaległości podatkowe, realizację zadań w powyższym zakresie należy ocenić **negatywnie**.

II. Umorzenia postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 59 § 2 ww. ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji

Do kontroli wybrano losowo z hurtowni WHTAX, 10 przypadków umorzeń postępowania egzekucyjnego. Ustalono, że od dnia dokonania ostatniej czynności do wydania postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego upłynęło od 1 do 63 dni. Nie stwierdzono istotnych uchybień i nieprawidłowości. Wobec powyższego kontrolowane zagadnienie oceniono **pozytywnie**.

III. Realizacja poleceń przekazanych przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Krakowie w piśmie nr 1201-IEE.4050.77.2017.35.WM z dnia 24 maja 2017 roku

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Krakowie ww. pismem przypomniał naczelnikom urzędów skarbowych województwa małopolskiego, w tym Naczelnikowi Drugiego

Urzędu Skarbowego Kraków, o wynikających z zapisów przekazanej przy piśmie Ministerstwa Finansów z dnia 10 stycznia 2017 roku, nr AP.851.76.2016 *Procedury przejęcia przez naczelników urzędów skarbowych postępowań egzekucyjnych prowadzonych przez dyrektorów izb celnych* obowiązkach i zobowiązał ich do przesłania w nieprzekraczalnym terminie do dnia 14 czerwca 2017 roku informacji o wszystkich stwierdzonych przypadkach braku jego realizacji, z podaniem przyczyn wystąpienia.

Mając powyższe na względzie, oraz ilość przekazanych przez Dyrektora Izby Celnej w Krakowie akt sprawy, kontrolą zostało objętych wszystkie 12 przekazanych postępowań.

Na dzień kontroli tylko 1 postępowanie było ciągle prowadzone. 9 postępowań zostało zakończonych (w tym 2 przez zapłatę i 7 umorzono). Jedna sprawa była zawieszona ze względu na przyznane rat, a 1 sprawa przekazana została zgodnie z właściwością miejscową bez odnotowania faktu jej wpływu w systemie Egapoltax - w związku z powyższym nie została ujęta w poniższej statystyce. **W 6 na 11 (54%) analizowanych spraw nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień.**

Organ egzekucyjny terminowo, tj. w terminie do dnia 31 marca 2017 roku zaewidencjonował w systemie Egapoltax wszystkie otrzymywane z Izby Celnej w Krakowie tytuły wykonawcze, co przełożyło się na terminowe kontynuowanie prowadzonego postępowania. We wszystkich skontrolowanych sprawach niezwłocznie po ich zaewidencjonowaniu w systemie przystąpiono do ustalania w oparciu o dostępne bazy informatyczne majątku zobowiązanych lub u wierzyciela wymagalności obowiązku. Tylko w nielicznych przypadkach, uzyskane informacje pozwoliły na zastosowanie środków egzekucyjnych i w konsekwencji poinformowanie zobowiązanego co do zastosowanego środka egzekucyjnego oraz zmianie wierzyciela i organu egzekucyjnego. Brak bezzwłocznego przydziału tytułów wykonawczych do służby nie stwarzał również możliwości poinformowania zobowiązanego. Powyższe okoliczności winny spowodować natychmiastową reakcję organu w postaci przesłania informacji do zobowiązanego, niemniej jednak kontrolerzy stwierdzili nieuzasadnioną, *w 3 przypadkach na 9 zaistniałych sytuacji*, zwłokę w poinformowaniu zobowiązanego o zmianie wierzyciela i organu egzekucyjnego wynoszącą 112, 113 i 115 dni od dnia otrzymania tytułów wykonawczych. Przedmiotowa opieszałość miała miejsce pomimo ww. pisma Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Krakowie przypominającego o obowiązku poinformowania zobowiązanego wraz z dokonaniem pierwszej **podjętej czynności w stosunku do zobowiązanego. Dodatkowo organ egzekucyjny nie poinformował Dyrektora**

Izby Administracji Skarbowej w Krakowie o wszystkich stwierdzonych przypadkach bezczynności z podaniem przyczyn ich wystąpienia, pomimo wynikającego z treści ww. pisma takiego obowiązku.

Ponadto, kontrolerzy badając realizację poleceń Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Krakowie, zwrócili również uwagę na prawidłowość wszczęcia i prowadzenia przez organ egzekucyjny przekazanych przez Dyrektora Izby Celnej w Krakowie postępowań egzekucyjnych, stwierdzając między innymi wykazane powyżej uchybienia, polegające na: sporządzeniu protokołu o stanie majątkowym zobowiązanego w sposób pobieżny - *powyższe stanowi naruszenie § 9 pkt 14 Procedury (stwierdzono w 1 przypadku na 2 zaistniałe sytuacje)*, oraz nieujęciu w relacji o niemożności dokonania czynności egzekucyjnych wszystkich informacji ustalonych w trakcie służby, w tym godziny wizyty - *powyższe stanowi naruszenie § 9 pkt 18 Procedury (stwierdzono w 3 przypadkach na 6 zaistniałych sytuacjach)*.

Z uwagi na stwierdzony powyżej częściowy brak realizacji poleceń Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Krakowie, a w szczególności nieprzesłanie informacji o wszystkich stwierdzonych przypadkach bezczynności z podaniem przyczyn ich wystąpienia, będące w swojej wymowie potwierdzeniem ich wykonania, uwzględniając wyjaśnienia odpowiedzialnych osób, znajdujące potwierdzenie w aktach sprawy oraz fakt poinformowania do dnia kontroli wszystkich zainteresowanych zobowiązanych, realizację zadań w powyższym zakresie należy ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

IV. Odnotowywanie czynności związanych z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym w tytule wykonawczym i systemie Egapoltax

W trakcie kontroli prawidłowości realizacji powyższych zagadnień, kontroler dokonał sprawdzenia faktu odnotowywania czynności związanych z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym zarówno w tytule wykonawczym jak i systemie Egapltax oraz zweryfikował zgodność analizowanych dokumentów źródłowych z adnotacjami zawartymi w systemie Egapoltax nie stwierdzając poważniejszych nieprawidłowości. Stwierdzono ponadto fakt odnotowywania (**odnotowano w 34 przypadkach na 68 zaistniałe sytuacje**) przez egzekutorów w systemie Egapoltax dodatkowych informacji dotyczących zobowiązanego i jego

sytuacji majątkowej, **niemniej jednak w 2017 roku stwierdzono całkowity brak odnotowywania informacji, co budzi zaniepokojenie i wymaga reakcji.**

V. Dokonywanie kontroli zewnętrznych egzekutorów

Zgodnie z § 14 ust. 1 pkt 9 ww. Procedur „do obowiązków Kierownika Działu należy kontrola pracy poszczególnych egzekutorów pod względem prawidłowości dokonywanych czynności egzekucyjnych w terenie”. Kontrolerzy sprawdzili realizację powyższych zapisów stwierdzając, **że w całym kontrolowanym okresie Kierownik Działu Egzekucji Administracyjnej nie dokonał żadnej kontroli zewnętrznej egzekutorów.** Co więcej, z informacji uzyskanych od Kierownika Działu Egzekucji Administracyjnej Pani Joanny Szymańskiej wynika, że kontrole egzekutorów w terenie nie były przeprowadzane od 2014 roku, **co należy uznać za zjawisko niekorzystne i niepokojące.**

VI. Kontrole funkcjonalne

W 2017 roku zostało przeprowadzonych łącznie 5 kontroli funkcjonalnych z zakresu sprawności prowadzenia i umarzania postępowań egzekucyjnych. Kontrole przeprowadził Kierownik Działu Egzekucji Administracyjnej. W odniesieniu do 2 kontroli wydano zalecenia pokontrolne.

Zagadnienia opisane w punktach IV, V, i VI z uwagi na ich wagę i charakter nie zostały poddane ocenie cząstkowej, niemniej jednak miały wpływ na ostateczną ocenę realizacji zadań będących przedmiotem powyższej kontroli.

Główną przyczyną stwierdzonych powyżej nieprawidłowości i uchybień był brak przestrzegania przepisów prawa oraz uregulowań wewnętrznych dotyczących kontrolowanych zagadnień, a także nie przestrzeganie ogólnych zasad dotyczących prowadzenia postępowania egzekucyjnego, połączony z brakiem dostatecznego nadzoru ze strony Kierownika Działu Egzekucji Administracyjnej.

Stwierdzone przypadki nie stosowania przepisów prawa oraz uregulowań wewnętrznych, a także brak wystarczającej determinacji w poszukiwaniu, analizowaniu i wykorzystywaniu informacji dotyczących stanu majątkowego zobowiązanych, w tym w szczególności niedostateczny przydział tytułów wykonawczych do służby - jak miało to miejsce w kontrolowanych przypadkach, w ocenie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Krakowie, są niepokojące i wymagające zdecydowanej poprawy oraz budzą poważne obawy co do rzetelności prowadzenia podobnych postępowań w przyszłości.

W związku z powyższym **zalecam**:

1. Przestrzegać obowiązujących przepisów prawa oraz uregulowań wewnętrznych, w tym w szczególności, podejmować przewidziane w ww. *art. 168e ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* działania w przypadku braku odpowiedzi od dłużnika zajętej wierzytelności na przesłane ponaglenie.
2. W szerszym zakresie stosować środki egzekucyjne w postaci zajęć i sprzedaży ruchomości oraz sprzedaży nieruchomości.
3. Stosować, kiedy zachodzą do tego przesłanki, instrumenty prawne zabezpieczające zaległości w postaci kierowania wniosków o zakaz prowadzenia działalności /wniosków o upadłość oraz o wpis do rejestru dłużników niewypłacalnych.
4. Każdorazowo przydzielać tytuły wykonawcze do służby, w przypadku braku możliwości prowadzenia skutecznej egzekucji w oparciu o posiadane w bazach informatycznych dostępnych z urzędu informacje o składnikach majątkowych zobowiązanego.

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Krakowie oczekuje informacji o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma.

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

16. 02. 2018
wz. Dyrektora
Izby Administracji Skarbowej w Krakowie
M. Galuba
Zastępca Dyrektora